

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра слов'янської філології

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ЧЕСЬКОЇ
МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА НАВЧАННЯ ЗА ОС
"МАГІСТР" ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ
"СЛАВІСТИКА ЦЕНТРАЛЬНО-СХІДНОЇ ЄВРОПИ І БАЛКАН:
ТЕОРЕТИЧНІ І ПРИКЛАДНІ СТУДІЇ"**

Київ – 2017

Іспит за фахом як форма вступного випробування для навчання за освітньо-кваліфікаційними рівнями "Магістр" спеціальності «Славістика Центрально-Східної Європи і Балкан: теоретичні і прикладні студії» відбувається відповідно до "Правил прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка на 2017/2018 навчальний рік" і має форму індивідуального екзаменування вступника на відповідний рівень навчання членами атестаційної комісії з фаху.

Іспит передбачає виконання тестових завдань, спрямованих на перевірку знань та на вміння практично застосовувати набуті знання з фаху. Програма вступних випробувань охоплює матеріал дисциплін, що включені до навчального плану підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем "Бакалавр".

ЧЕСЬКА МОВА

Поняття «слов'янські мови». Загальні відомості. Спільність походження слов'янських мов. Проблеми класифікації слов'янських мов. Спільні риси західнослов'янських мов.

Найдавніші слов'янські державні утворення на території сучасної Чехії. Найдавніші чеські писемні пам'ятки.

Мовна ситуація на чеських землях (IX – початок XIX століття). Етапи становлення чеської мови. Збагачення і розквіт чеської мови в період національного відродження. Зусилля «будителів» для відродження чеської мови, використання фольклорних джерел, звернення до ренесансної літератури: праці Й. Добровського, Й.Юнгманна. Перші чеські граматики та словники.

Найвизначніші дослідники чеської мови (Я.Гебауер, Б.Гавранек, Фр.Травнічек), їх основні праці. Джерела вивчення історії чеської мови.

Соціально-політичні процеси в сучасному світі як основа уніфікації мов. Явища глобалізації. Запозичення як спосіб активного поповнення словникового складу чеської мови.

Чеська мова як об'єкт наукового вивчення. Найвидатніші чеські лінгвісти, їх внесок у європейську славистику. Основні здобутки і напрями розвитку сучасного українського мовознавства, перспективи наукової мовознавчої богемістики. Чеські граматики, підручники та словники.

ФОНЕТИКА Й ОРФОГРАФІЯ

Предмет фонетики і фонології. Загальна характеристика звукової системи сучасної чеської мови. Функції звуків мови. Артикуляція звуків. Акустичні та артикуляційні особливості звуків. Співвідношення фонем та звуку.

Графіка сучасної чеської мови. Алфавіт. Позначення специфічних звуків чеської мови на письмі. Діакритичні знаки. Принципи чеської орфографії. Орфоепія.

Система голосних та приголосних фонем чеської мови.

Система голосних фонем, характеристика за способом творення. Довгі та короткі голосні. Дифтонги. Характеристика окремих голосних у порівнянні з українськими.

Система приголосних фонем, загальна характеристика. Поділ приголосних за місцем та за способом творення. Співвідношення приголосних за дзвінкістю та глухістю. Тверді, м'які та подвійні приголосні. Складотворчі приголосні. Особливості вимови окремих чеських приголосних.

Особливості вимови запозичених слів у чеській мові. Чеський правопис.

Фонологічна система чеської літературної мови. Вокалізм. Консонантизм.

Фонетичні і морфологічні чергування в чеській мові. Структура складу в чеській мові. Наголос.

Історичні зміни в галузі фонетики і фонології чеської мови.

МОРФОЛОГІЯ

Морфологія як центр граматичної системи слов'янських мов. Морфологічне значення і способи його вираження.

Морфологічна структура чеської мови: структура іменних, дієслівних і прислівникових основ. Класифікація частин мови (принципи).

Іменник. Лексико-граматичні розряди іменників. Граматичні категорії іменників. Розподіл іменників за родами. Чоловічий, жіночий та середній рід іменників. Рід іншомовних запозичень.

Граматичні категорії іменника, способи їх вираження в чеській мові.

Категорія числа іменників. Однина та множина як основні числові форми.

Категорія відмінка. Система відмінків чеської мови. Основні значення і функції відмінкових форм. Принципи розподілу іменників за відмінами.

Відмінювання іменників жіночого, чоловічого та середнього роду. Чергування приголосних при відмінюванні.

Особливості відмінювання та функціонування іменників *singularia tantum* та *pluralia tantum*.

Особливості відміннювання запозичених іменників. Правила відмінювання власних назв. Способи творення іменників.

Прикметник. Лексико-граматичні розряди прикметників. Категорія роду, числа і відмінка, істот та неістот прикметників. Відмінність цих категорій від тих же категорій іменника. Прикметники якісні, відносні та присвійні.

Чеський прикметник: семантичні, морфологічні, синтаксичні ознаки. Граматичні категорії прикметника, способи їх вираження.

Ступені порівняння прикметників. Зміни в групах приголосних основи прикметника при утворенні вищого та найвищого ступенів порівняння. Аналітичні способи вираження ступенів порівняння. Присвійні прикметники: творення, значення, вживання. Відмінювання чеських присвійних прикметників.

Способи творення прикметників.

Займенник. Загальна характеристика. Займенник у чеській мові. Розряди займенників за значенням, їх семантико-граматичні особливості. Співвіднесеність розрядів займенника з іншими частинами мови. Особливості відмінювання займенників.

Особові займенники. Зворотні займенники.

Присвійні займенники.

Вказівні займенники.

Відносні займенники. Питальні займенники.

Неозначені займенники.

Заперечні займенники.

Дієслово. Морфологія дієслова. Поділ дієслів на класи. Граматичні категорії дієслова. Категорія виду. Опозиція доконаного і недоконаного виду. Способи видоутворення. Категорія особи дієслова.

Семантичні, морфологічні, синтаксичні ознаки чеського дієслова. Система словозміни дієслів. Категорія часу і способу особових дієслів. Особливості граматичних значень чеського дієслова. Дійсний спосіб. Його значення і форми вираження різних часових планів – теперішній, майбутній, минулий час. Вид і час при функціонуванні часових форм.

Відмінювання дієслів у теперішньому часі. Минулий час, його творення, вживання. Майбутній час, його творення, вживання.

Умовний спосіб (кондиціонал). Умовний спосіб теперішнього часу. Творення і значення форм теперішнього кондиціоналу. Умовний спосіб минулого часу. Творення, вживання у простих і складних реченнях. Особливості перекладу українською мовою. Наказовий спосіб, його форми. Описові форми наказового способу.

Стан. Вираження активного і пасивного стану. Два способи вираження пасивного стану. Відмінності у вживанні обох конструкцій.

Модальні дієслова, їх відмінювання. Зворотні дієслова.

Дієприслівник. Часові форми дієприслівників. Творення та вживання дієприслівників теперішнього часу. Творення та вживання дієприслівників минулого часу.

Дієприкметник. Творення та вживання дієприкметників.

Числівник у чеській мові. Граматичні категорії числівника. Кількісні числівники. Їх відмінювання, синтаксична сполучуваність з іменником. Порядкові числівники, їх відмінювання. Збірно-видові числівники.

Прислівник. Морфологічні особливості, лексичне значення і синтаксична роль прислівника. Розряди прислівників (місця, часу, причини, наслідку, способу, кількості). Словотвір прислівників. Прислівник у чеській мові. Продуктивні і непродуктивні способи творення прислівників у сучасній чеській мові. Ступені порівняння.

Прийменник. Значення прийменникових конструкцій. Взаємодія прийменників і відмінкових форм. Первинні (непохідні) та вторинні (похідні) прийменники.

Сполучник. Морфологічний склад сполучників. Синтаксичні функції сполучників. Сурядні сполучники. Підрядні сполучники.

Частка. Семантичні та структурні особливості часток. Частки і порядок слів у реченні.

Вигук. Загальна характеристика. Поділ вигуків за значенням. Звуконаслідувальні слова. Позиція вигуків у реченні.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ

Предмет і завдання лексикології. Розділи лексикології: семасіологія, фразеологія, лексикографія. Лексика мови як система.

Слово у лексичній системі частин мови. Основні типи лексичних значень слова. Омонімія, синонімія, антонімія в чеській мові.

Омонімія в чеській мові. Українсько-чеські «підступні друзі перекладача».

Синонімія в лексичній системі сучасної чеської мови. Критерії класифікації і види синонімів. Семантичні функції синонімів.

Антонімія в лексичній системі сучасної чеської мови. Класифікація антонімів. Семантична функція антонімів.

Лексичний склад сучасної чеської мови. Лексика сучасної чеської мови з точки зору її походження. Питома і запозичена лексика. Адаптація запозичень.

Активний і пасивний фонд лексики сучасної чеської мови. Застарілі слова (історизми та архаїзми). Неологізми. Оказіоналізми. Способи перекладу чеської безеквівалентної лексики засобами української мови.

Диференціація лексичного складу чеської мови з погляду її функціонування. Основний словниковий фонд. Термінологія. Арго. Сленг.

Літературна мова чехів і діалекти. Діалекти чеської мови: групування та основні особливості.

«Народно-розмовна чеська мова». Відмінності її від літературної чеської мови на фонетичному, морфологічному рівні. Особливості відтворення чеської народно-розмовної мови засобами української мови.

Стилістичне розшарування лексики. Лексичні особливості функціональних стилів (розмовного, офіційно-ділового, наукового, публіцистичного, художнього).

Основні характеристики і тенденції розвитку лексичної системи чеської мови. Поповнення лексичного складу чеської мови у XX-XXI ст. Глобалізація. Лексика іншомовного походження у словниковому складі чеської мови.

Фразеологія сучасної чеської мови. Фразеологізм як лінгвістична одиниця. Формальні, семантичні та функціональні особливості фразеологічних одиниць. Критерії класифікації.

Чеська лексикографія. Типи словників. Основні етапи історії чеської лексикографії.

СИНТАКСИС

Предмет синтаксису. Слово. Словосполучення. Речення як основна синтаксична одиниця.

Загальна характеристика чеської синтаксичної системи в зіставленні з українською.

Граматична будова речення. Члени речення. Граматичний та синтаксичний зв'язок між членами речення. Головні та другорядні члени речення. Службові частини мови в морфології і синтаксисі чеської мови.

Структурні типи речень у чеській мові. Члени речення, їх відношення до частин мови і синтаксичні функції.

Односкладні речення. Двоскладні речення. Поширені та непоширені речення. Прості та складні речення.

Просте речення. Головні члени речення. Підмет (суб'єкт) та присудок (предикат). Узгодження підмета й присудка в роді та числі. Типи присудків у чеській мові, способи їх вираження.

Другорядні члени речення. Структурно-семантична характеристика. Додаток. Означення. Обставина.

Односкладне речення. Різновиди односкладних речень. Речення безособові, неозначено-особові, номінативні.

Речення з однорідними членами. Речення з неоднорідними членами.

Вставні конструкції. Звертання. Функції звертання та форми його вираження.

Складні речення у чеській мові. Основи їх граматичної класифікації. Сполучниковий та безсполучниковий зв'язок у складному реченні. Складносурядний та складнопідрядний зв'язок у реченні. Типи складнопідрядних речень: підметові, присудкові, з'ясувальні, означальні, обставинні, дуплексивні.

Безсполучникові складні речення.

Пряма та непряма мова.

Порядок слів у реченні. Місце енклітики в простому та складному реченні. Особливості побудови питальних речень. Місце заперечення в реченні.

Пунктуація. Система пунктуаційних знаків. Розбіжності пунктуації чеської та української мов.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Граматика чеської мови / Й.Ф.Андерш, Т.І. Матвієнко, Г.І.Неруш, О.Л.Паламарчук, В.М.Русанівський. – К., 1992. – 375 с.
2. Чеська мова для українців: підручник: у 2 час. / Їржі.Гасіл, Надія Лобур, Ольга Паламарчук. - Львів: Видавн.центру ЛНУ імені І.Франка; Ужгород: ТОВ «ІВА».-Ч.1.- 296с.
3. Чешский язык: Учебник для I и II курсов: Для студентов филол. спец. вузов /А.Г. Широкова, П. Адамец, Й. Влчек, Е.Р. Роговская. –2-е изд. испр. и доп. – М.: высш. шк., 1988. – 544 с.
4. Широкова А.Г. , Васильева В.Ф., Едличка А. Чешский язык. – М.: Изд-во МГУ, 1990 – 344 с.
5. Suřín F. Vývoj spisovné češtiny. Praha, 1985.
6. Daneš F. a kolektiv: Český jazyk na přelomu tisíciletí. Academia, Praha, 1997.- 292 s.
7. Havránek B., Jedlička A. Česká mluvnice. Praha, 1981. 582 s.
8. Havránek B. Studie o spisovném jazyce. Praha, 1963 – 371 s.
9. Mluvnice česká. I-II. ČSAV. Praha, 1973
10. Romportl M. Základy fonetiky. Praha, 1973.

Додаткова

1. Зіставне дослідження української, чеської та російської мов. – К., 1987. – 184 с.
2. Даниленко Л.І. Чеська мова. – К. : Довіра, 2006. – 549 с.
3. Лешка О. Грамматический очерк чешского языка // Чешско-русский словарь: В 2 т. – М.; Прага, 1978. – т. 2 - С. 729-861.
4. Паламарчук О.Л., Антоненко О.В., Гасіл Ї. Чеська мова: крок за кроком. – К. : ВПЦ «Київський університет, 2010. – 207 с.
5. Ремедисова Гелена, Чехова Эльга. Хотите еще лучше говорить по-чешски? (Chcete ještě lépe mluvit česky?) //Коммуникативный курс современного чешского языка на базе русского языка. – Либерец, 2007.
6. Bauer J., Grepl M. Skladba spisovné češtiny. Praha, 1970. – 367 s.
7. Confortiová H., Turzиковá M. Čeština pro pokročilé. – Praha: Karolinum, 1999. – 154 s.
8. Suřín František a Novotný Jiří, Vývojové tendence současné spisovné češtiny a kultura jazyka. 2. vyd. Praha 1982.

9. Čadská M., Turziková M. Čeština pro cizince. – Praha: Karolinum, 2001. – 99 s.
10. Čechová E., Trabelsiová H. Putz H. Хотите говорить по-чеському? – Liberec, 1999. – 399 s.
11. Dynamika fonologického systému současné češtiny. Praha, 1968. 155 s.
12. Havránek Bohuslav, Studie o spisovném jazyce. – Praha, 1963
13. Havránek Bohuslav, Teorie spisovného jazyka. NŘ 52, 1969, s. 65—67.
14. Hronová K. Čeština pro cizince. Gramatika. – Praha: Karolinum, 1993. – 192 s.
15. Chloupek, J. a kol.: Stylistika češtiny. SPN, Praha 1990.
16. Jedlička Alois. Spisovný jazyk v současné komunikaci. Praha 1974
17. Kraus Jiří. Několik poznámek k předmětu sociolingvistiky. NŘ 52, 1969, s. 22—30
18. Křístek Václav — Kuchař Jaroslav. Některé aktuální otázky teorie spisovného jazyka. NŘ 61, 1978, s. 1—7
19. Šmilauer V. Novočeské tvoření slov. Praha, 1971. 217 s.
20. Šmilauer V. Novočeská skladba. Praha, 1969. 574 s.
21. Trnková A. Cvičení z české mluvnice pro cizince. – Praha: ISV, 2003. – 125 s.
22. Trnková A. Textová cvičebnice českého jazyka. – Praha: ISV, 1994. – 174 s.
23. Vinopalová H. Základní mluvnice češtiny pro zahraniční studenty. Praha: Karolinum, 1999. – 173 s.

Словники

1. Чесько-український словник: У 2-х т. – Київ: Наукова думка, 1988. – 711 с.
2. Й.Влчек. Русско-чешский словарь – М., 1985. – 774 с.
3. Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. – Praha, 1998. 799 s.
4. Slovník spisovného jazyka českého: I.-IV. díly – Praha, 1971.
5. Ukrajinsko-český slovník: I.-II. díly. – Praha, 1994, 1996.

ІСТОРІЯ ЧЕСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Давня чеська література

Давня чеська література: періодизація, система жанрів, особливості розвитку. Жанрова структура давнього чеського письменства. Створення пам'яток церковної літератури чеською мовою, духовна лірика та епіка. «Хроніка чеська» Козьми Празького, її значення. Розвиток жанру хроніки у

XIV на початку XV ст. «Хроніка т. зв. Даліміла», «Збраславська хроніка».

Запозичені сюжети світської епіки. «Александреїда» – чеський варіант середньовічного лицарського роману.

Підйом і демократизація культурного життя в Чехії в XIV ст., збагачення чеської літератури взірцями нових середньовічних жанрів. Готична культура в Чехії. Література доби розвинутого феодалізму /XIVст. /

Літературно-дидактичні та філософські праці Томаша Штітного, його боротьба за утвердження чеської мови в літературі.

Громадсько-політична та релігійна спрямованість гуситської літератури. Ян Гус – чільний представник чеської реформації.

Проблема гуманізму в чеській літературі. Повчальна та наукова література. Історична хроніка Вацлава Гайка з Лібочан. Переклади та народні книги епохи гуманізму та ренесансу. Творча та видавнича спадщина Данієля Адама з Велеславіна, його просвітительська діяльність. Релігійно-просвітительська організація «Община чеських братів». Наукова та освітянська праця Яна Благослава. Діяльність видатного чеського педагога-гуманіста, вченого, літератора Яна Амоса Коменського.

Стиль бароко в літературі та мистецтві. Боротьба чеських патріотів за розвиток мови й літератури. Значення усної народної творчості цього періоду для збереження чеської культури. Основні фольклорні жанри.

Чеське національне відродження (80-ті рр. XVIII – середина XIX ст.)

Чеське національне відродження кінця XVIII – початку XIX ст. Видатний представник чеського Просвітительства Йозеф Добровський, його внесок у справу відродження чеської мови, літератури, науки й культури. Дослідження в галузі мовознавства та літературознавства Йозефа Юнгмана, його оригінальні поетичні твори, переклади. Літературні й наукові праці Павла Йозефа Шафарика та Франтішка Палацького, значення їхньої будительської, культурної, літературної та наукової діяльності для відродження духовного життя чеського народу.

Основні віхи розвитку романтизму в чеській літературі. Основні риси чеського романтизму, його національна своєрідність. Основні ідеї та своєрідність побудови поеми Яна Колара «Дочка Славії». Коларівська концепція слов'янської взаємності. Рукописи Краловедворський та Зеленогорський, значення для чеської романтичної літератури, суперечки навколо них.

Громадська, літературна, перекладацька та наукова діяльність Франтішка Ладіслава Челаковського. «Букет» Карла Яроміра Ербена і чеська народна поезія. Розвиток жанру балади в чеській поезії. Творчість Карела Гінека Махи – нова стильова течія в чеському романтизмі. Поема «Май».

Поєднання «романтичного» й «реалістичного» начал у перехідний період розвитку літературного процесу в Чехії. Проза і публіцистика Божени Немцовой, відгомін слов'янського фольклору в її творчості. Повість «Бабуся».

Журналістична та драматургічна діяльність Йозефа Каєтана Тила.

Проблематика публіцистики. Сатирична поезія Карла Гавлічка Боровського.

Література другої половини XIX ст.

Альманах «Май» і його значення для організації літературного життя в Чехії у другій половині XIX ст. Публіцистична, поетична, прозова творчість Яна Неруди. «Малостранські повісті».

Чеська проза 1960–80-х рр. «Мала» проза, соціальний та історичний роман: проблематика, традиційні й новаторські риси.

Суспільно-громадський та літературний розвиток Чехії у 1980–90-ті рр. Літературні погляди «рухівців» та «лумірівців». Творчий шлях Сватоплука Чеха. Поет, драматург, критик та перекладач Ярослав Врхліцький.

Становлення та розвиток реалізму в чеській літературі. Історичний роман Алоїса Їрасека, Зігмунда Вінтера, Терези Новакової тощо.

Література зламу XIX – XX ст. (від 90-х рр. XIX ст. до кінця Першої світової війни).

Різноманіття естетичних та літературних течій та напрямків в Чехії на зламі XIX-XX ст. Угрупування «Чеська модерна» та його програма.

Поетика та проблематика поетичних збірок Йозефа Сватоплука Махара.

Риси імпресіонізму та символізму в творчості Антоніна Сови, ліричність і мелодійність його поетичної мови.

Естетика поетичних збірок Отокара Бржезіни, філософська та релігійна

спрямованість.

Коло письменників навколо альманаху *Moderní revue*, естетика символізму та декадансу. Поезія К. Главачека, Ї. Карасека зі Львовіц.

Генерація «бунтарів» та її місце в суспільному й літературному процесі Чехії на початку ХХ ст.

Поетична мова Станіслава Костки Неумана, літературно-критичні праці, різноманіття стильових напрямків.

Віддзеркалення людських переживань, настроїв, мрій у поезії Карела Томана.

Романтичне забарвлення поезій Віктора Дика. Мотиви патріотизму.

Анархобунтарський характер збірок Франтішека Геллнера.

Творчість Франі Шрамека, тема кохання, молодості. Драма та проза письменника – прояв імпресіонізму в чеській літературі.

Основні теми збірки Петра Безруча «Сілезькі пісні».

Література між двома світовими війнами.

Розвиток чеського літературного процесу у міжвоєнні десятиліття. Проблематика чеської поезії 20 – 30-х рр. ХХ ст.

Різноманіття стильових течій, пошуки досконалості та віртуозності в поезії Вітєзслава Незвала. Поетизм і сюрреалізм на чеському ґрунті.

Новаторство поезії Константина Бібла.

Творча індивідуальність Ярослава Сейферта.

Основні тенденції розвитку прози між двома світовими війнами.

Гумористична проза Ярослава Гашека, зв'язок із чеським національним фольклором. Роман «Пригоди бравого вояки Швейка під час світової війни» – система персонажів, прийом *ad absurdum*, гротеск, сатира.

Проза і драма Карела Чапека, її специфіка, художні особливості, проблематика. «Війна з саламандрами» – роман-алегорія. Політична проблематика, антифашистська спрямованість, пародія і гротеск у романі.

Українська тематика в творчості Івана Ольбрахта.

Проблематика й поетика прози Владіслава Ванчури.

Експресіонізм у прозі та драмі – Ладіслав Кліма, Лев Блатний.

Чеський театр 20-30-х рр. ХХ ст. Роль Osvobozeného divadla у культурному житті першої Республіки.

Література другої половини ХХ ст.

Чеська література часів Другої світової війни та повоєнного десятиліття. Особливе місце поетичної спадщини Їржі Ортена. Митецькі «Угрупування 42», «Огніце».

«Празька весна» 60-х рр. ХХ ст. – культурний і літературний ренесанс. Творче покоління «шістдесятників». Основні тенденції чеського літературного та культурного розвитку 60-х рр. ХХ ст.

Часопис Květen і літературне угрупування навколо нього.

Поетика чеського театру абсурду та драма Вацлава Гавела.

Творчі пошуки Богуміла Грабала. Збірки оповідань «Вар'яти», «Перлінка на дні», «Жайворонок на ниточці».

Проза та драма Мілана Кундери: збірка оповідань «Смішні любові», роман «Жарт», драма «Володарі ключів».

Автобіографічність прози Йозефа Шкворецького. Роман «Боягузи».

Чеська історична проза 60-х рр. ХХ ст. Романи Їржі Штоли та Віктора Кьорнера. Владімір Нефф і чеський історичний роман ХХ ст.

Проза на тему Другої світової війни. Твори Ладіслава Фукса, Арношта Лустіга, Лювіка Ашкеназі, Богуміла Грабала тощо.

Тематика й проблематика творчості Владіміра Парала.

Поетичні школи, програми, угрупування 50-60-х років ХХ ст. Вацлав Граб'є - виразник настроїв молоді 60 -х років, вплив ідеології бітників на його творчість.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Fichz Z. Cesta starší české literatury. Praha, 1984.
2. Česká literatura. Od romantismu do symbolismu /19. století/ Praha, 1997.
3. Lehár J. a kol. Česká literatura od počátků k dnešku. Praha, 1998.
4. Nezkusil V. Úvod do světa literatury. Praha, 1992.
5. Česká a slovenská literatura v exilu a samizdatu. – Olomouc, 1991.
6. Křivánek V. Český dekameron. 100 knih: 1969 – 1992. – Praha, 1994.
7. Balajka B. Přehledné dějiny literatury I, II, III. – Praha, 1999.
8. Bendl S. Maturita z českého jazyka. – Praha, 1999.
9. Měšťan Antonín. Česká literatura 1785 – 1985. Київський славістичний ун-тет, 2002.
10. Panorama české literatury / Literární dějiny od počátků do současnosti/ red. Lubomír Machala, Eduard Petřů. – Praha, 1994.
11. Panorama české literatury po roce 1989 / Lubomír Machala a kol. – Praha, 2015.
12. Červenka M., Macura V., Med J., Pešat Z. Slovník básnických knih. – Praha: ČS, 1990.
13. Slovník epoch, směrů, skupin a manifestů. – Brno, 1993.
14. Svoboda J. Z obzoru tvorby. Kapitoly z české literatury. – Ostrava, 1998.
15. Slovník českých spisovatelů. – Praha, 2000.
16. Палій О.П. Чеська проза 60-х рр. ХХ ст. – К.: Освіта України, 2008.

Додаткова

1. Бернштейн И.А. Чешский роман ХХ в. и пути реализма в европейских литературах. – М., 1979.
2. Будагова Л.Н. Витезслав Незвал. – М., 1967.
3. Волков А.Р. Драматургия Карела Чапека. – Львов, 1972.
4. Горжени З. Ярослав Гашек – журналист. – М., 1983.
5. Грозієнчік Й., Гондор Ф., Жідліцький В., Мольнар М., Неврлі М. Короткий огляд історії чехословацько-українських зв'язків і відносин //З історії чехословацько-українських зв'язків. – Братислава, 1959.
6. Зарицький О.М. Чарівний світ художньої фантастики: чеська соціальна, політична і романтична фантастика у другій половині ХХ ст. - Київ, 2000.
7. Зарицький О.М. Біографія та історія (чеський історичний роман 70-х рр.). – К.: Наукова думка, 1989.
8. Зарицький О.М. Карел Чапек. – К., 1990.
9. Затонский Д.В. Модернизм и постмодернизм. – Харьков, 2000.
10. Зв'язки Івана Франка з чехами та словаками. - Словацьке видавництво художньої літератури, 1957.
11. Еремеева Г.И. Чешский радикальный демократ Й.В.Фрич. - М, 1984.
12. Инов И.В. Судьба и музы Витезслава Незвала. – М., 1990.

- 13.Кабанець Є. Печерський монастир і походження русько-чеських літературних зв'язків найдавнішого часу // Хроніка "Україна – Чехія" Ч. I. - К., 2000. - С. 58 – 75.
- 14.Карел Чапек в воспоминаниях. – Москва, 1990.
- 15.Колесниченко-Братунь Н.Р. Проблемы развития чешского исторического романа 70-х гг. – К., 1983.
- 16.Копыстьянская Н.Ф. Жанровые модификации в чешской литературе. – Львов, 1978.
- 17.Копыстьянская Н.Ф. Иван Ольбрахт – человек, писатель, публицист. – Львов, 1991.
- 18.Кузнецова Р.Р. Чешский межвоенный роман. Эволюция жанра и стиля. – М., 1980.
- 19.Кузнецова Р.Р. Мария Майерова. – М., 1982.
- 20.Малевиц О.М. Владислав Ванчура. – Л., 1973.
- 21.Малевиц О.М. Карел Чапек. – М., 1989.
- 22.Мельниченко І. "Далека путь моя, та марний поклик..." Творчість Карла Гінка Махи в контексті чеського і європейського романтизму 20-х – 40-х рр. ХІХ ст. – Київ, 2003.
- 23.Моторний В.А. Я.А.Коменський в чеській літературі // Укр. слов'янознавство. Вип. 9., 1974.
- 24.Меднікова Г.С. Мистецтво постмодернізму як фактор адаптації особистості. – Київ, 2001.
- 25.Мыльников А.С. Культура чешского возрождения. - Ленинград, 1982.
- 26.Наливайко Д. Відродження і слов'янський світ //Всесвіт, 1977. №3.
- 27.Наливайко Д. Гуситський рух і Україна // Хроніка "Україна – Чехія" Ч. I. - К., 2000. - С. 76 – 88.
- 28.Никольский С. В. «Отзвуки русских песен» Ф. Л. Челябинского // Из истории связей славянских литератур. – М., 1959.
- 29.Никольский С.В. Некоторые особенности романтизма в славянских литературах. – М., 1958.
- 30.Никольский С.В. Карел Чапек – фантаст и сатирик. – М., 1973.
- 31.Никольский С.В. Роман К.Чапек «Война с саламандрами». – М., 1968.
- 32.Нямцу А.Є. Традиція у слов'янських та західноєвропейських літературах: проблеми теорії. – Чернівці: Рута, 2001.
- 33.Осадченко Т.Н. Идеино-художественное новаторство чешского исторического романа 70-х гг. ХХ в. – М.: изд-во МГУ, 1980.
- 34.Палій О.П. Світ у пастці роману (спостереження над поетикою Мілана Кундери). – К.: Освіта України, 2006.
- 35.Піскорський В. Ян Амос Коменський та його час // Хроніка "Україна – Чехія" Ч. I. - К., 2000. С. 118 - 124.
- 36.Пытлик Р. Швейк завоевывает мир. – М., 1989.
- 37.Реализм в литературах стран Центральной и Юго-Восточной Европы: Художественные поиски. Особенности развития. – М.: Наука, 1989.
- 38.Сиваченко Г.М. Про "празьку іронію" та празьких іроніків. //Слово і час. - №7 – Київ, 2003. – С. 35-43.

39. Соловьева А.П. Ян Неруда и утверждение реализма в чешской литературе. – М., 1973.
40. Титова Л.Н. Чешский театр эпохи национального возрождения. – М., 1980.
41. Франко І.Я. Карел Гавлічек Боровський.// Франко І.Я. Твори у 20 тт. Т.18. – К., 1955.
42. Шевчук В.І. Карел Чапек. – К., 1958.
43. Шевчук В.І. Ярослав Гашек. – К., 1965.
44. Шевчук В.І. Чеський сатиричний роман ХХ ст. – К., 1978.
45. Шумное одиночество 1945/1995. Сборник, посвященный выставке десяти чешских прозаиков. – Прага, 1997.
46. Buriánek F. Česká literatura první poloviny 20. století. – Praha, 1981.
47. Česká literatura v boji proti fašismu. red. Milan Blahynka. Praha 1987.
48. Český Parnas. Literatura 1970 – 1990. Red. J. Holý a J. Táborská. Praha 1993.
49. Český surrealismus. 1929 – 1953. Red. L. Bydžovská a K. Srp. Praha 1996.
50. Čulík. J. Knihy za ohradou. Česká literatura v exilových nakladatelstvích 1971 – 1989. Praha 1991.
51. Haman. A. Česká literatura po roce 1945 z ptačí perspektivy. Praha 1990.
52. Jungmann. M. Pohledy do české prózy. Praha 1990.
53. Kniha o Čapkovi. Kolektivní monografie. Praha 1988.
54. Králík. O. – Ficek. V. Kapitoly o Petru Bezručovi. Ostrava 1978.
55. Machovec. M. Šestnáct autorů českého literárního podzemí. Praha 1991.
56. Med. J. Viktor Dyk. Praha 1988.
57. Mourková. J. Josef Hora. Praha 1981.
58. Lopatka. J. Předpoklady tvorby. Praha 1991.
59. Papoušek. V. Egon Hostovský. Člověk v uzavřeném prostoru. Praha 1996.
60. Pechar. J. Nad knihami a rukopisy. Praha 1980.
61. Pistorius V. V. Stárnoucí tvář literatury. Praha 1991.
62. Rotrekl. Z. Skrytá tvář české literatury. Brno 1993.
63. Suchomel. M. Literatura z času krize. Praha 1992.
64. Vorstrý. J. Drama a dnešek. Praha 1990.
65. Zach. A. Kniha český exil. Praha 1995.
66. Burianek F. Z moderní české literatury. Praha, 1980.
67. Černý V. Eseje o české a slovenské próze. – Praha, 1994.
68. Černý V. Tvorba a osobnost. – Praha, 1992.
69. Česká nezávislá literatura po pěti letech, v referátech. Konference. – Praha, 1994.
70. Český Parnas: literatura 1970 – 1990. Interpretace vybraných děl 60. autorů. – Praha, 1993.
71. Čulík J. Knihy za ohradou: česká literatura v exilových nakladatelstvích. – Praha, 1989.
72. Hoffmann B. České drama a divadlo ve druhé polovině 20. století. – Praha, 1992.
73. Kožmín Z. Studie a kritiky. - Praha, 1995.
74. Chvatík K. Svět románů Milana Kundery. – Brno, 1994.

75. Chvatík K. Melancholie a vzdor. Eseje o moderní české literatuře. – Praha, 1992.
76. Chvatík K. Pohledy na českou literaturu z ptačí perspektivy. – Praha, 1991.
77. Haman A. Arnošt Lustig. – Praha, 1995.
78. Tremský P. Josef Škvorecký. – Praha, 1995.
79. Liehm A. Generace. – Praha, 1990.
80. Lukeš J. Stalinské spirituality: Zkušenost politických vězňů 50. let v české próze. – Praha, 1995.
81. Rotrekl Z. Skrytá tvář české literatury. – Brno, 1991.
82. Trávníček J. Poezie poslední možnosti. – Praha, 1996.
83. Jungmann M. Průhledy do české prózy. – Praha, 1990.
84. Sirovátka O. Literatura na okraji. – Praha, 1990.
85. Kratochvíl J. Vyznání příběhovosti. – Brno: Petrov, 2000.
86. Kratochvíl J. Příběhy příběhů. – Brno, 1995.
87. Vohryzek J. Literární kritiky. – Praha: Torst, 1995.
88. Pechar J. Nad knihami a rukopisy. – Praha: Torst, 1996.
89. Červenka M. Obléhání zevnitř. – Praha: Torst, 1996.

Підсумки вступного випробування:

20 тестових завдань з чеської літератури та 20 тестових завдань з чеської мови оцінюються за бальною шкалою. За кожну правильну відповідь вступник може отримати максимум 2,5% загальної кількості балів.